

anlægsvirksomheden tilrettelægges således, at den grønlandske produktionsvirksomhed fremmes mest muligt.

Dette kræver blandt andet, at den tekniske udbygning af Grønland fortsættes, så den billigste og mest rationelle udnyttelse af personale og materiale bliver mulig.

Nødvendigt er det endvidere at give den grønlandske befolkning betingelser for at tilpasse sig udviklingen. Grundlæggende i så henseende er skoleundervisningen. Imidlertid er antallet af børn i skolepligtig alder i stærk stigning, idet den store fødselshyppighed i forbindelse med en stadig aftagende dødelighed har været årsag til en kraftig befolkningstilvækst i de senere år. Der er derfor et stort og øget behov for skoler, der må dækkes, såfremt undervisningens kvalitet ikke skal forringes væsentligt.

De i 1957 planlagte nyanlæg består af disse grunde hovedsagelig af arbejder, der er af særlig betydning for den grønlandske produktionsvirksomhed, en udbygning af de offentlige tekniske anlæg, samt af særligt presserende skolebyggeri. Anlægsudvalget udtaler herom i sin indstilling til ministeriet:

„Af de på ministeriets anlægsprogram optagne arbejder udgør ca. 3½ mill. kr. færdiggørelses- og fortsættelsesarbejder vedrørende tidligere påbegyndte anlæg. For nyanlæggenes vedkommende består disse hovedsagelig i særligt presserende skolebyggerier, arbejder, der er foranlediget af anlæg iværksat af Den kongelige grønlandske Handel med henblik på fremme af den grønlandske produktion, samt i arbejder for Grønlands tekniske organisation, herunder f. eks. udbygning af værksteder, maskinpark og vejanlæg. De byggearbejder under skolevæsenet, som er medtaget, er alene sådanne, som efter det oplyste må anses for absolut nødvendige, hvis der skal sikres nødtørftige undervisningsforhold for det stigende antal skolesøgende børn, der er en følge af befolkningstilvæksten og den forbedrede sundhedstilstand, herunder den stærkt nedsatte børnedødelighed, i Grønland. Det må endvidere anses for afgørende for en hævelse af den grønlandske levestandard, at der foretages investeringer i en udvidelse af produktionsapparatet; en forøget produktionskapacitet er en forudsætning for, at der kan gennemføres bedre levevilkår, som ikke blot betyder en belastning af det øvrige danske samfund gennem øgede tilskud. For så vidt angår arbejderne under Grønlands tekniske organisation, skal endelig bemærkes, at udvalget — der blandt andet har til opgave at stille forslag til opbygningen af denne organisation og til principperne for dens virksomhed — må lægge stor vægt på, at der hurtigst muligt gennemføres de anlæg, der er en forudsætning for, at organisationen kan komme til at arbejde så effektivt og økonomisk som muligt.“

Foruden hensynet til produktionsvirksomheden og forbedringen af befolkningens levestandard er der også andre tungtvejende grunde, der taler for snarest at få gennemført den nødvendige anlægsvirksomhed.

Grønlandskommissionen gjorde således allerede i sin betænkning opmærksom på, at anlægsvirksomheden i Grønland burde gennemføres over det kortest mulige åremål, idet udstrækning af investeringerne over en længere årrække vil medføre, at grønlænderne i disse år i langt større antal, end der på lang sigt vil være anvendelse for, bliver beskæftiget ved anlægsvirksomhed. Disse arbejdere vil senere hen få vanskeligt ved at komme ind i andre erhverv og kan måske kan komme til at skabe et grønlandsk arbejdsløshedsproblem.

Tilstedeværelsen af et antal udsendte håndværkere i en længere periode vil ligeledes skabe en række problemer for den bosiddende befolkning.

Hertil kommer, at en række arbejder er betinget af hinanden, således at det i mange tilfælde ikke vil have nogen mening at gennemføre ét anlægsprojekt og lade et andet vente. Dette gælder således blandt andet investeringer til gavn for erhvervene, idet sådanne investeringer må ledsages af investeringer i havneanlæg, vejanlæg, el-værker m. v. Dette gælder ligeledes for en stor del boligbyggeriet, idet tilstedeværelsen af en tilstrækkelig boligmasse f. eks. er en betingelse for, at det nødvendige lærer-